

دانشگاه امام صادق (ع)
دانشکده معارف اسلامی و اقتصاد
پایان نامه کارشناسی ارشد

عنوان:

نقش شرکتهای چندملیتی در اقتصاد کشورهای جهان سوم

نویسنده: مهدی خباز پیشه

استاد راهنما: صدرالله البرزی

استاد مشاور: جواد پورمقیم، علی اکبر مازار

سال تحصیلی: اردیبهشت 1368 ، 196 ص . شماره بازیابی 7 الف .

توصیفگر: کشورهای در حال رشد / شرکتهای چند ملیتی / تأثیرات اقتصادی / اوضاع اقتصادی

چکیده:

هدف از این پژوهش ، شناخت بخشی از اثرات کمی و کیفی فعالیتهای شرکتهای چندملیتی در اقتصادی کشورهای جهان سوم است. ساختار تحقیق بدین شکل است که ابتدا به شناخت شرکتهای چند ملیتی پرداخته شده که شامل تاریخچه شرکتهای چند ملیتی و مباحث تئوریک در رابطه با چگونگی فعالیت آنها در کشورهای جهان سوم می باشد . نقش شرکتهای چند ملیتی در اقتصادی کشورهای مادر و کشورهای میزبان ، اثرات اقتصادی فعالیت شرکتهای چند ملیتی در کشورهای جهان سوم و بالاخره آینده شرکتهای چند ملیتی مبحث بعدی این تحقیق را تشکیل میدهند. نتایج حاصل از تحقیق نشان میدهد ، قبل از جنگ جهانی دوم ، اروپا عمده ترین مرکز تأمین مالی کشورهای جهان سوم بود ولی درسالهای پس از جنگ ، آمریکا این

مقام را بدست آورد و در دهه هشتاد آن را به ژاپن واگذار کرد. تغییر و تحول در بازار سرمایه ، سبب ایجاد تحول در فعالیت شرکت‌های چند ملیتی در کشورهای میزبان گردید و هر شرکت با توجه به وضعیت سیاسی ، اقتصادی و نظامی کشور مادر خود به اتخاذ مجموعه ای مناسب از سیاست‌های اقتصادی در کشور میزبان پرداخت .

هدف کشورهای جهان سوم از همکاری با شرکت‌های چند ملیتی ، دستیابی به آهنگ رشد سریعتر و هدف شرکت‌های چند ملیتی ، استفاده از مزیت نسبی این کشورها و دسترسی به اقلام بیشتر سود است . در راستای دستیابی به سود بیشتر و استفاده از مزیت نسبی نیروی انسانی در شرق آسیا ، سرمایه گذاری‌های مستقیم خارجی بیش از گذشته به سوی قاره آسیا جهت گیری کرده است و آمریکای لاتین به تدریج نقش خود را به عنوان عمده ترین منطقه جذب سرمایه های مستقیم خارجی از دست داده است. قاره آفریقا با توجه به منابع معدنی و ثروتهای طبیعی خود به تدریج یکی از مراکز مهم جذب سرمایه های خارجی گردیده و شرکت‌های چند ملیتی غربی به سوی سرمایه گذاری بیشتر در کشورهای ثروتمند شمال و غرب قاره آفریقا روی آورده اند.

در برخی از کشورهای در حال توسعه ، حضور شرکت‌های چند ملیتی و سرمایه های کلان خارجی سبب رونق بخش صنعت گردیده است. ولی این صنعتی شدن دارای ابعاد گسترده وابستگی اقتصادی به منابع خارجی و تحولات اقتصاد در جهان خارج است. صنعتی شدن با افزایش بدهی خارجی ، تورم شدید ، کاهش ارزش پول ملی ، کاهش تولید در بخش سنتی همراه بوده است. بنابراین نقش شرکت‌های چند ملیتی در اقتصاد کشورهای جهان سوم تا حدود زیادی به نقش دولت‌ها به عنوان کنترل کننده و مشوق این شرکتها بستگی دارد . حضور شرکت‌های چند ملیتی در اقتصاد کشور ، هدف ذاتی نیست بلکه باید با استفاده از سیاست‌های مناسب تشویقی

آنها در کانال مطلوب جهت داد و با سیاستهای کنترلی از سود طلبی بیش از حد آنها جلوگیری نمود و اثرات منفی آنها به حداقل رساند.

بررسی و ارزیابی نیازهای ساسی در بخشهای مختلف اقتصاد ملی و در صورت عدم تکافوی امکانات داخلی ، ترغیب سرمایه گذاریهای خارجی در بخشهای مورد نظر ، بررسی دقیق عملکرد شرکتهای چند ملیتی در گذشته ، داشتن روابط خوب و بلند مدت سیاسی و اقتصادی بین کشور میزبان و مادر ، اتخاذ سیاستهای کنترلی مناسب از سوی دولت در کشور میزبان ، توسعه امکانات داخلی و بالاخره کنترل دقیق قیمت و نوع تکنولوژی منتقل شده از سوی دولت ، پیشنهادهای عمده در این تحقیق می باشند.